

Dalia Henke: Palangoje vienybės ir taikos estafetę pasaulio lietuviai perduos per sportą

Lietuvius visame pasaulyje vienijanti sporto šventė sugrįžta - jau liepos 3-6 dienomis Palangoje vyks XII pasaulio lietuvių sporto žaidynės. Tai ne tik neoficialios sporto mėgėjų olimpinės žaidynės, bet ir unikali proga susitikti lietuviams iš skirtingų žemynų, pajusti bendrystės dvasią ir sustiprinti ryšį su gimtine. Pasak Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkės Dalios Henke, šios žaidynės - tai tvirtas įrodymas, kad net sudėtingomis geopolitinėmis aplinkybėmis lietuviybė yra puoselėjama, o tautinė tapatybė yra saugoma ir perduodama naujoms kartoms.

Sportozaidynes.lt informacija

Dalis praėjusiais metais šimtmečio Dainų šventėje dalyvavusių lietuvių po metų pertraukos vėl grįš į Lietuvą. Tik šįkart bendrystės jausmas bus puoselėjamas per sportą. Skirtingų sporto šakų varžybose užsiregistravo rekordinis dalyvių skaičius. Jau ketvirtose žaidynėse dalyvausianti D. Henke šįkart jėgas išmėgins itin didelio susidomėjimo sulaukusiose šiaurietiško ėjimo varžybose, nes, pasak jos, šioje sporto šventėje olimpinis principas, kad svarbu dalyvauti, įgauna ir kitą prasmę - čia sportas tampa vienybės, taikos ir pilietiškumo simboliu. Kviečiame skaityti interviu su D. Henke.

- Iki XII pasaulio lietuvių sporto žaidynių lieka jau tik kiek daugiau nei 3 savaitės. Kuo ši šventė svarbi po visą pasaulį išsibarsčiusiems lietuviams?

- Būti lietuviu užsienyje ir dar savo vaikus lietuviška dvasia auginti kitoje

kultūrinėje terpėje, svetimoje aplinkoje yra didelis iššūkis. Be galo didžiuojusi tėvais, kurie atvyksta su savo šeimomis į sporto žaidynes mūsų gimtinėje, kad galėtų pabūti su lietuviais iš didelės pasaulio lietuvių šeimos. Mus jungia kalba, tradicijos, istorija ir pagrindinės mūsų bendravimo veiklos yra sportas, tautiniai šokiai, lietuviškos dainos, sielovada. Tai jungtys su Lietuva užsienyje gyvenantiems lietuviams. Labai džiaugėmės, kai praėjusią vasarą išsiskyrėme po šimtmečio Dainų šventės ir žinojome, kad vėl susitiksim sporto žaidynėse. Atrodo, lyg kitas žanras, bet labai daug tų pačių lietuvių atvažiuoja, nes tai yra buvimas lietuviu. Kartais galima dalyvauti tik simboliškai, bet svarbiausia būti ta didele lietuvių šeima ir dar Lietuvos pajūryje – tai didžiulis privalumas.

- Per šalies istoriją buvo ne viena emigracijos banga. Kaip sekasi vienyti skirtingais laikotarpiais iš gimtinės išvykusius lietuvius?

- Pasaulio lietuvių bendruomenė tuo ir yra ypatinga, kad yra labai įvairi, turinti labai skirtingų patirčių. Viena karta išvyko per antrąjį pasaulinį karą, jungiame ir skirtingų emigracijos bangų lietuvius. Kai kurie istorikai vis dar ginčijasi, bet galima sakyti, kad yra 3 emigracijos bangos – pirmasis ir antrasis pasauliniai karai ir po Lietuvos nepriklausomybės atgavimo prasidėjusi banga. Be to, 56 pasaulio šalyse įsikūrusios lietuvių bendruomenės gyvena skirtingose kultūrinėse terpėse, tai netgi vienas ar kitas lietuviškas žodis gali turėti kitą kultūrinį atspalvį, nes kai kurie lietuviai jau yra gimę svetur, bet vis tiek puoselėja lietuviybę. Įdomus aspektas, kokia marga ta lietuviybė ir pasaulis, bet mus vienija Lietuva.

Kartais lietuviai jau nebekalba lietuviškai, bet jie prijaučia Lietuvai, yra patriotai. Tai yra mažos tautos fenomenas. Džiugu, kad tie formatai – Dainų šventės, Europos lietuvių kultūros dienos, Pasaulio lietuvių sporto žaidynės – jungia lietuvius. Sudėtinga mus suvienyti, vadinkime, po viena kepure, bet kartu turime tuos pačius iššūkius, sprendžiame bendrus klausimus. Pasaulio lietuvių bendruomenės funkcija ir yra vienyti visus ir Lietuva yra mūsų jungiamoji grandis, bet taip pat ją reprezentuotame, gyvendami užsienyje. Kaip reprezentuoti Lietuvą, taip pat yra iššūkis, nes pasaulis nuolat keičiasi. Dabartinė geopolitinė situacija kelia daug klausimų dėl Lietuvos saugumo. Mums labai rūpi šalies raida ir ateitis ir jaučiame atsakomybę, kad Lietuva liktų nepriklausoma ir klestinti valstybė. Tai priklausys ir nuo mūsų, kaip sugebėsime šioje geopolitinėje situacijoje išgyventi, išlikti nepriklausoma valstybe ir toliau vystytis.

Gyvendami užsienyje, Lietuvą matome iš toliau ir turime vieną ar kitą žvilgsnį – tai

nostalgija, paliktos šeimos, kapai. Širdis skauda ir norisi namo, bet kartu yra ir atsakomybė, nesvarbu, kad gal jau ir kitos valstybės pasą turi ar net lietuviško paso neturi, bet būti be lietuviško paso patriotu ir pilietišku, ar dar tuo pačiu tai perteikti savo atžaloms, gimusioms užsienyje, yra iššūkis. Dėl to labai džiaugiuosi, kad turime galimybę ir per sportą susivienyti.

- Kaip tokie renginiai kaip Pasaulio lietuvių sporto žaidynės padeda stiprinti ir atgaivinti svetur gyvenančių lietuvių ryšį su Lietuva?

- Svarbiausia, kad dalyviai po Pasaulio lietuvių sporto žaidynių išsivežtų ne tik medalius, bet emociją ir tą skonį Lietuvos. Arba iš naujo pamiltų, arba prisimintų, sustiprintų ryšį, o gal net nutiestų tiltus grįžti į Lietuvą su savo verslais, parvežtų vaikus, čia šeimas kurtų. Žinoma, tai kiekvieno žmogaus asmeninis apsisprendimas.

Daug kas Palangoje priklausys nuo oro, taip pat, kokias nuotaikas skleis miestas, priklausys ir nuo mūsų pačių, kiek būsime gerai nusiteikę. Mintyse tai tikrai džiugi šventė ir, manau, kad ir visi partneriai – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Nacionalinė sporto agentūra, Palangos miestas – deda be galo daug pastangų. Nelauksime, kad kažkas ateitų ir padarytų laimingais, trokštame tapti visų renginių ir sporto varžybų dalimi.

- Į XII pasaulio lietuvių sporto žaidynes užsiregistravo rekordinis dalyvių skaičius - beveik 3 tūkst. iš 37 valstybių, tai rodo, kad renginys auga ir jos dvasia neblėsta?

- Mažas pokytis šiose žaidynėse, kad šiek tiek pririšome prie bendruomenių registracijos formas. Tikslas, kad, jeigu nesi bendruomenės narys ir nori dalyvauti šiose žaidynėse, tai susirask bendruomenę toje valstybėje, o, jeigu tokios nėra, įkurk. Tai čia toks nedidelis niuansas, nes norime motyvuoti žmones būti bendruomenių dalimi. Lietuvių bendruomenė nėra draugų būrelis, tai organizacija, kuri turi savo struktūras, istoriją, konstituciją, Seimą, beje, nė viena kita diasporos organizacija to neturi.

Gal prieš metus susitikome su Palangos miesto meru ir jis buvo labai teigiamai nusiteikęs, kad planuojami tokie dalyvių skaičiai ir tai atsitiko. Reikia nepamiršti, kad paskutinės žaidynės 2022 m. Druskininkuose buvo nuspalvintos šiek tiek pandemijos pasekmėmis ir Lietuvos pašonėje prasidėjusio karo. Tai buvo priežastys, kurios tikrai neskatinio žmonių atvykti, kai kurie ir bijojo. Džiaugiamės,

kad po pandemijos taip norime pajusti bendrystės jausmą. Aišku, geopolitinė situacija vis dar įtempta. Vis dėlto žmonės ketina atvažiuoti ir iš egzotinių valstybių.

- Ar buvo nerimo signalų iš bendruomenių apie dalyvavimą Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse dėl sudėtingos geopolitinės situacijos?

- Iš už Atlanto kitaip atrodo: atrodo, kad čia frontas labai arti. Vis dėlto, jeigu visi dabar išsigąsime ir po savo pasaulius išsilakstysime, tuo džiaugsis mūsų priešai. Demonstratyvus vienybės rodymas irgi yra taikos ginklas. Net nesinori sakyti žodžio „ginklas“, bet turime parodyti, kad esame atsparūs, vieningi, stovime lyg siena, palaikome Ukrainos laisvę ir nepriklausomybę.

Rusijos karas yra genocidas – tai tautos naikinimas, todėl turime labai stipriai stovėti už Ukrainą, padėti laimėti šį karą ir saugoti mūsų valstybę, mūsų vertybes. Tai priklauso nuo kiekvieno iš mūsų.

Kviečiame susipažinti su XII pasaulio lietuvių sporto žaidynių [programa](#).